והיתה עמו וקרא בו – ברכת הדרך לרבנים הראשיים

"כבוד גדול נוהגין במלך ומשימין לו אימה ויראה בלב כל אדם" (רמב"ם, הלכות מלכים פרק ב' הלכה א'). בספרו משפט כהן כותב הראי"ה קוק: "חוץ מזה נראים הדברים, שבזמן שאין מלך, כיון שמשפטי המלוכה הם גם כן מה שנוגע למצב הכללי של האומה, חוזרים אלה הזכויות של המשפטים ליד האומה בכללה" (עמ' שלז). לדברים אלה צריך להוסיף מה שכתב הנציב ב"העמק דבר" " 'ראשיכם שבטיכם' – שהם הראשים מנהיגי הדור, והם הנקראים עוסקים בצרכי ציבור, שהם אינם רשאים להבטל מזה, לא לעסוק באהבה ודביקות..." (דברים י, יב). כלומר, המלך של ימינו הוא מנהיג הדור, הוא שליח הציבור, הוא הרב – הרבנים הראשיים.

מצד אחד כבוד גדול נוהגין במלך ומאידך מוטלת עליו אחריות כבדה להנהיג את עמו. הערובה שלא יגבה ליבו ויעסיק עצמו בצרכי הציבור ובטובתו היא הצמדתו לתורה ובקימו מה שכתוב בפרשת שופטים: "והיה כשבתו על כסא ממלכתו, וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלוים. והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, למען ילמד ליראה את ה' א–להיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם. לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל, למען יאריך ימים על ממלכתו..." (יז, יח–כ).

ברכת מזל טוב ודרך צלחה לרבנים הראשיים, הרב יצחק יוסף והרב דוד לאו שליט"א בהבחרם ובהכנסם לכס הרבנות הראשית לישראל ולהיות ראש אבות בית הדין. משימה גדולה מוטלת על כתפיהם. אני יודע שיש להם את הרצון להצעיד את הרבנות קדימה ולטפל בכל הענינים הבוערים של עם ישראל הניצבים לפתחם. אני גם מאמין ומאחל שיהיה להם את הכח לממש את הרצונות שלהם ולאחד את העם תחת מנהיגותם, שתיזכו להרבות אהבה, כבוד וקירוב לבבות ולחבר את הרבנות אל כלל ישראל.

בס"ד

ערב שבת קודש
עלון דו שבועי

ענג שבת

פרשת: שופטים – כי תצא

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

ג' באלול ה'תשע"ג (09.08.2013)

עלון מס' 22 (1096) (שנה עשרים ושבע)

תמים תהיה והאמונה בעין–הרע

כלל גדול קבע רבינו הגדול: הרב בן **ציון מאיר חי עוזיאל** זצ"ל, הראשון לציון והרב הראשי לישראל שבחודש זה ימלאו 60 שנים לפטירתו: "**הדעת והזכרון** הם המה שני **מנהיגים טובים** שכל זמן שאנו דבקים בהם והולכים לאורם, הננו חופשיים באמת בבחירתנו לפי שעל–ידם אנו מתרוממים **מדמיונות שוא**..." ["**הגיוני עוזיאל**", חלק א', עמוד 223].

דהיינו **הקומה הראשונה** של הבחירה החופשית היא: "**הידיעה**". לדעת במה להאמין ובמה לא להאמין.

הקומה השניה שהינה הבסיס לבחירה החופשית הינה שאותה דעה וידיעה, נזכור אותה בכל עת **והזכרון הזה הוא שינהל אותנו בחיי היום–יום**. ומכאן לציווי של התורה בפרשת שופטים: "תמים תהיה עם ה' א–להיך". [יח, יג] וברש"י: "... כל מה שיביא עליך **קבל בתמימות** ואז תהיה עמו ולחלקו". והשאלה היא: אדם שבאה לו צרה כלשהיא והוא מאמין באמונה שלמה שהיסורים הללו באו עליו בגלל חבירו/שכנו שחשב עליו מחשבות רעות **והביט בו בעין–הרע**. האם אדם כזה עובר על ציווי התורה: "תמים תהיה עם ה' א–להיך"? שהרי צריך **לקבל הכל בתמימות** שהכל מהבורא יתברך? והיה כי יוסיף וישאל הרי תלמוד ערוך במסכת בבא–מציעא (קז, א): "מאי דעבד אמר תשעין ותשעה בעין–רעה ואחד בדרך–ארץ", דהיינו שכמעט כל האנשים שמתים או ניזוקים – **הסיבה היא: עין הרע**, ואם–כן, נשאר רק לברר: איך מצליחים להוציא את הנזק הזה של עין–הרע?

והתשובה היא: כל ימי גדלתי בין החכמים ובכל השנים הללו עיינתי בכל הספרים והמאמרים וההסברים שניתנו לסוגיא זו ולא מצאתי הסבר טוב יותר ממה שכתב בספריו גדול חכמי מרוקו בדורות האחרונים, בפסיקה ובמידות, רבה הראשי של ירושלים מרן הגאון הרב **שלום משאש** זצ"ל, וכה הם דבריו:

"...**והפירוש האמיתי ונכון** בדברי חכמינו זכרונם לברכה [ב"מ, קז, א']: "תשעים ותשעה מתים בעין הרע, ואחד מיתת אדם", **אין זה כפשוטו** שמתו מחמת שהטילו בהם עין–הרע, **אלא נהפוך הוא שמתו בשביל שהם הטילו [שמו] עין הרע באחרים**".

עשרות שנים אני מצטט את דברי הגאון המופלא מורנו הרב שלום משאש זצ"ל ובשנים האחרונות מצאתי הסבר זה בדבריו של מקובל גדול הבקי בכל מכמני התורה, רבו של הרמח"ל [!!] בתחילת דרכו הרב **משה דוד וואלי** זצ"ל מלפני כ–250 שנה. יוצא איפוא שמי שאין לו את ה"**דעת והזכרון**" [לשון הרב עוזיאל] בסוגיא זו, דהיינו: מחד, את **ההבנה האמיתית** ["**הדעת**"] ומאידך, את ה"**זכרון**" היום–יומי ["**הזכרון**"] של **משמעות הבנה זו**, כל חייו הוא יתנהל ב"**דמיונות שוא**" המביאים אותו לחשוד בסביבתו שהם מקור צרותיו ולא הוא **ומכוח דמיונות אלו**, במקום לתקן את טוב לבו והתנהגותו כלפי אחרים הוא מחפש לעצמו רב ה"**מומחה**" בהוצאת עין הרע או שרלטן/ית שישים לו עופרת על הראש או כל מיני דברים הזויים **הנוגדים את האמונה התמימה בה' ובתורתו** הקובעת שעיקר ההנהגה בעולם–הזה היא של מידה כנגד מידה: "כורה שחת–בה יפול וגולל אבן–אליו תשוב" [משלי].

"ואהבת לרעך". "כמוך – אני ה'".

במידה שתאהב ותנהג עין טובה בחברך, כמוך, אני ה', אנהג בך, בעין טובה.

יהי רצון שנזכה לעין טובה ולראות בטובת חבירנו.

"ותמיד נהיה שמחים וטובי לב בראותנו את טובת חברינו והצלחתו", אמן.

הרב **משה אלחרר**, רב עיה"ק שלומי ת"ו

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
חיים בן **שלמה אבישי** ז"ל,
נפטר במוצש"ק פרשת שופטים, ב–ג' באלול תשס"ג. יהי זכרו ברוך!

מועדי השבת שופטים

	עה"ש	מוצ"ש
י–ם	18.53	20.07
ת"א	19.09	20.09
חיפה	19.01	20.10
ב"ש	19.10	20.08
אילת	19.03	20.06

זמני היום והלימודים היומים:

משבת שופטים - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.21 – 4.27
זמן הנחת תפילין	4.51 – 4.57
הנץ החמה (מישור)	6.02 – 6.06
הנץ החמה (הנראה)	6.07 – 6.11
ס"ז ק"ש מג"א	8.33 – 8.36
חצות היום	12.46 – 12.45
מנחה גדולה	13.20 – 13.19
שקיעת החמה	19.30 – 19.23
צאת הכוכבים ב'	20.20 – 20.13

דף יומי: פסחים נא – נז

מועדי השבת כי תצא

	עה"ש	מוצ"ש
י–ם	18.46	19.59
ת"א	19.01	20.02
חיפה	18.54	20.02
ב"ש	19.03	20.01
אילת	18.56	19.59

זמני היום והלימודים היומים:

משבת כי תצא - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.28 – 4.34
זמן הנחת תפילין	4.58 – 5.04
הנץ החמה (מישור)	6.07 – 6.11
הנץ החמה (הנראה)	6.11 – 6.15
ס"ז ק"ש מג"א	8.36 – 8.38
חצות היום	12.45 – 12.43
מנחה גדולה	13.19 – 13.16
שקיעת החמה	19.23 – 19.16
צאת הכוכבים ב'	20.13 – 20.06

דף יומי: פסחים נח – סד

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
לדוגמא: "זמן שקיעה מחר בטבריה"
את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת
ב"מידע יהודי" www.moreshet.co.il

יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
כתובת: רח' בלוך 3, ת"א
טל: 03–5234063, **פקס:** 03–5234054
דוא"ל: smuladv@netvision.net.il
דפוס: אקסטרה פרינט 50–54–50–1700

דיני השבוע ומנהגיו

שבת פרשת שופטים
ההפטרה: "אנכי אנכי הוא מנחמכם" (ישעיהו נא, יב).
במנחה פרקי אבות: א'

שבת פרשת כי תצא
ההפטרה: "רני עקרה" (ישעיהו נד, א).
במנחה פרקי אבות: ב'

לקראת הימים הנוראים

זמן אמירת סליחות
הזמן המובחר ביותר לאמירת סליחות הוא קודם עלות השחר. אך ברוב המקומות לא מקפידים בכך (מטה אפריים תקפא, יא. גם המשנה ברורה בהלכות הסליחות מציין זאת). ביום הראשון, כשמתחילים בסליחות, מקדימים כדי לומר את הפזמון "במוצאי מנוחה", "בזעקתם בעוד לילי", "ורצה עתירתם בעמדם בלילות", לזעוק ולעתור דוקא כשעדיין עוד לילה.
מכל מקום אם לא אמרו הסליחות בעוד ליל או לפני עלות השחר אפשר לומר לאחר מכן אלא שעליו לדלג על התיבות המזכירות "עוד לילי" או "באשמורת הבקר" וכו', שלא יהיה נראה כדובר שקר.
גם מי שקשה לו להשכים קודם עלות השחר יכול לומר סליחות כבר מחצות הלילה ואילך. אך קודם לכן אין לומר סליחות (משנה ברורה תקסה, יב. שערי תשובה תקפא, א)

ברכות השחר קודם סליחות
קודם לאמירת סליחות בעלות השחר יש לברך ברכות התורה (משנה ברורה מו, כז), ברכת על נטילת ידים, אשר יצר ואלקי נשמה. אם קם לסליחות קודם עלות השחר, עליו ליטול ידיו שנית לאחר עלות השחר, לאחר שגומר להגיד את הסליחות (אף אם עלה השחר לפני כן, באמצע אמירת הסליחות), אך לא יחזור לברך (משנה ברורה ז, יד וברמא שם וכן סעיף קטן לג).
אבל אם הוא מתפנה אחר הסליחות, בסמוך לתפילה – יכול אז לברך על נטילת ידיים (משנה ברורה ו, יא).

הראוי להיות ש"ץ לסליחות (ולימים נוראים)
לכתחילה יש לדקדק ולבחר ש"ץ לאמירת סליחות ולימים נוראים, איש הגון, גדול בתורה ובמעשים טובים, וראוי שיהיה בן שלושים (במשנה ברורה תקפא, יב מציין שמגיל שלושים היה ראוי בן לוי לעבודה בבית המקדש, ותפילה כנגד עבודה), ויהיו לו בנים, שאז לבו נכנע יותר (משנה ברורה תקפא, א ברמ"א). בהמשך במשנה ברורה (שם ס"ק יג) אומר "מיהו כל ישראל כשרים להיות ש"ץ", אבל אומר שקודם לכולם בן תורה וירא שמים, רק שיהיה מרוצה לציבור המתפללים. ואם יש חשש למחלוקת לא יהיה ש"ץ, אף שמחת כן יתפלל אדם שפחות הגון, אבל מרוצה לציבור (משנה ברורה שם).
הרמ"א ציין שיש מקומות נוהגים שש"ץ העובר לפני התיבה בסליחות, יעבור לפני התיבה בכל תפילות היום. (ראה גם משנה ברורה שם, יד). הנימוק הוא שלא יראה כאילו שמזלזלים בתפילות לעומת הסליחות, שרק להם יש לחזר אחרי הגון וגדול בתורה. לדעת המגן אברהם הוא אפילו קודם למוהל ולאבל. בערוך השולחן (תקפא, ו) כתב שאין נוהגים מנהג זה.

כללי
ש"ץ לאמירת סליחות צריך להתעטף בטלית (משנה ברורה שם בס"ק ו) ויברך. אם מדובר על לפני הזמן (עד שיכיר את חבירו במרחק ארבע אמות), מוטב שיקח טלית מחבירו ויכוון דלוקחו רק לכבוד אמירת הסליחות, ואז יצא מספק ברכות, שבאופן זה לדברי הכל אין צריך לברך על הטלית (משנה ברורה יד, יא. תקפא, ו).

ראוי להדגיש בענין הברכה על עטיפה בטלית: אם אין לו טלית של חבר, יתעטף בטלית שלו בלי ברכה, וכשיאיר היום ימשש בציציות ויברך עליה (משנה ברורה יח, ג ברמ"א וס"ק יא. תקפא בשער הציון ה). גם לאחר שהגיע זמן חיוב בציצית, במשך כל השנה, כשלוקח טלית של חבירו, יכוון שלוקחו רק לכבוד אותו ארוע משאילו למלבוש שבגינו לקח הטלית ולא התכוון לקנותו (כמו בנטילת ארבע מינים למשל), ואז לכל הדעות לא יברך עליה. טלית של בית הכנסת דינו כטלית שלו (משנה ברורה יד, יא). במשנה ברורה שם בביאור ההלכה שטלית של ציבור צריך לברך עליה. אך בהמשך הביאור ההלכה מוסיף ואומר שאפשר שאם התעטף בטלית של ציבור לזמן מועט מפני כבוד התורה (כמו לעליה לתורה במנחה בשבת) אין זה לבישה המחייבת לברך.
טוב לעמוד בשעת אמירת הסליחות (מטה אפרים תקפא, יח).

אין לומר י"ג מידות טרם חצות הלילה. כמו כן לא נופלים אפיים בלילה. לכתחילה יש להמתין עד סמוך להנץ החמה. מכל מקום יש מתירים ליפול מחצות הלילה (שולחן ערוך קלא, ג. משנה ברורה יח–יט). אפשר, וכך צריך לנהוג, לומר את הפסוקים מבלי ליפול אפיים טרם חצות.

המתפלל ביחידות יכול לומר כל הסליחות, מלבד י"ג מידות, אבל יכול לאמרה בניגון ובטעמים כקורא בתורה. גם את הבקשות הנאמרות בארמית לא יאמר המתפלל ביחידות, (משנה ברורה תקפא, ד). (ראה בהרחבה בעלון פרשת ראה).

עיקר התפילה: בעל לקט יושר (חלק א, עמ' קכח) כתב מדרשה של רבו: "ואמר, מקצת בני אדם עומדים לסליחות ואחר כך הולכים לצרכיהם, או ישנים ולא באו לבית הכנסת לברכו ולקדושה. הם טועים, כי התפילה בכל יום באה במקום התמיד, **והיא עיקר יותר מהסליחות**, כי הסליחות אינם באים רק כדי שיהא התפילה לרצון..."

תקיעת שופר
מיום השני של ראש חודש ב–א' אלול התחלנו, כמנהג הנפוץ, לתקוע בשופר. בכל יום אחרי תפילת שחרית. כדי להזהיר את העם על יום הדין הקרב ובא ולעוררם לתשובה, שכן טבע קול השופר להחריד הלב. הרמב"ם (הלכות תשובה, פרק ג, הלכה ז): 'אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר – עורו עורו ישנים משנתכם, והקיצו נרדמים מתרדמתכם – וחפשו במעשיכם, וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם'.
ידוע כי כבר בשנה הראשונה לצאת בני ישראל ממצרים, כשעלה משה רבינו להר בראש חודש אלול לקבל את הלוחות השניים, תקעו בשופר במחנה – להודיע לכל ישראל, שמשה עלה למרום – שלא יבואו לטעות עוד אחרי עבודה זרה. וכן הוא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מו): "בראש חודש אלול אמר הקב"ה למשה: 'עלה אלי ההרה' (דברים י, א), והעבירו שופר בכל המחנה שהרי משה עלה להר, שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה אותו היום באותו שופר, שנאמר (תהלים מז, ו) 'עלה אלקים בתרועה', ועל כן התקינו חכמים שיהיו תוקעים בשופר בראש חודש אלול בכל שנה ושנה". מכאן נהגו לתקוע בראש חודש אלול, כדי להזכיר את עלייתו של משה להר, אחרי ששבו בני ישראל מחטא העגל, ולסוף ארבעים יום נתכפר להם וניתנו להם ברצון הלוחות השניים. המקובל במנהג זה הוא שתוקעים לאחר התפילה תקיעה–שברים–תרועה–תקיעה. אך יש נוהגים לתקוע תקיעה–שברים–תרועה–תקיעה, תקיעה–שברים–תקיעה, תקיעה–תרועה–תקיעה..

נקודת מבט על הפרשה

איך לנהוג בהוצאת ספר תורה – תוספת

לפי דרישת קוראים רבים נוסיף גם הפעם בענין הנהגת הוצאת ספר תורה מהיכל. לקחנו מ"שיח תפילה",

א. בעת שפותחים הארון להוציא ספר התורה אומרים הקהל "ויהי בנסוע...", ובשעת הוצאת ספר התורה חוץ לארון מתחילים הקהל לומר "בריך שמיה...". וכתבו בתשובה בשערי אפרים שער י' ה"א שהמנהג הרצוי הוא להתחיל לומר בריך שמיה בזמן שמוציאים את הספר תורה מארון הקודש, ולא כאשר ספר התורה עדיין בארון. על כן יש לזה שכיבדו אותו ב"פתיחה" להזדרז להוציא מיד את הספר תורה מארון הקודש.

ב. נהגו שמי שמוציא ספר התורה מחזיק אותו בידו עד אחר בריך שמיה. קורה לעיתים שבינתיים הש"ץ מחכה שימסור לו את הספר תורה, וגם הקהל כבר גמרו לומר בריך שמיה ומחכים, ויש בזה משום טרחא דציבורא. על כן אם הפותח יודע בעצמו שאינו מתפלל מהר, מוטב שיוציא את הספר תורה מארון הקודש וימסור אותו לחזן לפני שיאמר בריך שמיה.

ג. המנהג הנפוץ לפתוח פרכת ארון הקודש מימין לשמאל (או"ח סימן קכ"ח אות כ"ג).

ד. ש"ץ עם פניו אל קהל המתפללים אומר "שמע ישראל... גדלו..." בעת שמזמינים איש לדבר איתו, מדברים אליו פנים בפנים, וכאן הש"ץ מזמין את הצבור להגדיל אתו שם ה', והיה דרוש לעמוד כנגדם פנים בפנים.
והציבור עונים אחריו. וכתב בסדור צלותא דאברהם (בעמק ברכה) שהנוהגים לומר עם הש"ץ "גדלו", הוא שיבוש, כי הש"ץ אומר לקהל: "גדלו לד' אתי..." ועל זה עונים הקהל עמו – "לך ה' הגדולה...". וכן הוא ברמ"א סוף סעיף קל"ד.

ה. כתב במגן אברהם שבכל אחד מפסוקים אלו שהש"ץ אומר: שמע... אחד א–לקנו... גדלו... יש לש"ץ להגביה את ספר התורה שאותו הוא מחזיק (מג"א סו"ס קל"ד).

ו. כך גם בחזרת ספר התורה מהבימה לארון הקודש – ש"ץ אומר "יהללו..." והקהל לא חוזר יחד איתו אלא אומר "הודו..."

ז. כשמוליכין ספר התורה לבימה או אחרי הקריאה להיכל מוליכים דרך ימין.

ח. המנהג שכל העם מתקרבים אצל ספר התורה ומנשקים (ולא כמו שאיזה חזנים עושים שמקרבים ספר התורה אצל כל אחד ואחד).

ט. על פי הארי צריך לחבק ולנשק ספר התורה בפה, ואם אינו יכול לנשקה בפה עיין בשערי אפרים (שער י, הלכה ד) שינשק ביד. ויש פוסקים שהתנגדו לזה לנשק ביד, וכמו שהביא בהגהות שערי חיים שם שבספר אור צדיקים למהר"ם פאפריש אות ס"ט כתב וזה לשונו: כשמנשק הספר תורה לא יעשה כמו שעושין הרבה מהמון עם שנוגעין בידיהם את הספר תורה ומנשקין את ידיהם, אלא העיקר יחבק את הספר תורה בשני זרועותיו ולנשק הס"ת עצמה... עכ"ל. אולם השולחן ערוך כתב דכיון שניכר שעושה זה שמנשק בידו במקום שיגע בספר תורה שפיר דמי לעשות כן, שמראה כאלו ע"י הנגיעה בס"ת נדבק ביד רושם קדושה ולכן מנשק שם... ויש המנשקים ע"י טלית.
הגרי"א הענקין (הרב יוסף אליהו הענקין היה מגדולי הפוסקים בארצות הברית במאה העשרים) בעדות לישראל (אות ס"ז בעמ' קכו) כתב: בהיותי במדינת קוקז ראיתי מנהג הספרדים דשם ויפה הוא בעיני, שהם אין מנשקים את הספר תורה בנגיעת הפה במעיל או במפה, אלא מראים מרחוק באצבע ומנשקים. ולעניות דעתי יפה עושים מתרי טעמי: א. שנשיקה מקרוב דרך להיות בין המקורבים ביותר, ומי יוכל להתפאר ולומר שהוא מקורב ביותר לספר תורה. ב. מפני שמלכלכים בריר היוצא מהפה בעת הנשיקה את המעיל, וחוץ ממה שהוא גנות לגבי הספר, הרי זה אסור מהלכות הרופאים כידוע, וכה"ג ג"כ לענין מזוזה. וכבר מרומז בחז"ל: לא ישתה אדם מכוס ויתננו לחברו ונפסק באור החיים סימן ק"ע סעיף ט"ן, ועיין שם בט"ז ובמשנה ברורה. ואף בתפילין שמשתמש בהם בעצמו שייך קצת טעם זה ודי לחכימא...

י. וכן הובא בסדור צלותא דאברהם מהגאון רבי אברהם לנדא (דף שע"ה בדיני קריאת התורה) שלא היה מניח לנשק בפה את מטפחת הספר תורה. וכתב נכדו המהדיר: נראה לי הטעם, כמו שכתב הרמב"ם (פרק י"ב מרוצח וש"מ ה"ד) והוא מהירושלמי (פרק ח' דתרומות הלכה ג): אסור לאדם ליתן מעות מן דינרים לתוך פיו שמא יש עליהן רקו יבש של מוכה שחין או מצורעין או זיעה. ולהכי לא הניח רבינו זקני זצ"ל שינשקו כולם מטפחת הספר תורה בפה, שמא נשאר רוק חברו על המטפחת ויש חשש סכנה, אבל כשנוגע ביד תו לית לן בה.

יא. בחסד לאלפים כתב: כן טוב ללוות מעט הספר תורה ממקומו, אבל לא הרבה משום יהורא. ודבר זה הוזכר גם בערוך השלחן שם וז"ל: ויש נוהגין לילך אחר הספר תורה, וכן הוא במסכת סופרים (פרק י"ד סוף הלכה י"ד) וז"ל: כך היו נקיי הדעת בירושלם עושין כשהיו מוציאין את התורה ומחזירין היו הולכין אחריה מפני כבודה. רמז לדבר: אחרי ה' א–לקיכם תלכו (עיין סוטה ל"ט, ב). ויש שנמנעין מלילך אחרי הספר תורה משום דמיחזי כיוהרא שהוא כדאי לילך אחר ספר תורה. למעשה נראה שהכל לפי הענין, כי יש בתי כנסיות שהרבה אנשים וילדים מלווים את הס"ת ומתקרבים לנשקו, והדוחק הוא רב, וכל אחד דוחף את חברו, ובמקום כזה עדיף להימנע מלהתקרב, ועל כעין זה נאמר: "הגרגרנים חוטפים והצנועים מושכים את ידיהם". ובמקום שאין כמעט מלווים, מצוה היא על מי שיכול, ללוות את הספר תורה עד הבימה. ובמקום שיש מספיק מלווים אבל אין דוחק, על כל פנים יש ללוות את הספר תורה מעט.

יב. כשמוליכים ספר התורה, המנהג להחזיק את הספר עם הצד הנפתח כלפי חוץ לכיוון העם. וכן מלבישים את הספר תורה שהצד המרוקם של המעיל הוא כלפי הצד הנפתח (עיין ביומא דף ע ובסוטה מ"א).

'שיח תפילה' לר' **יהודה טשזנר**,
שער י"ג, סדר הוצאת ספר תורה והכנסתו.

בס"ד
מפעל תפילין
יצור בתי תפילין
גסות מהודרות בכל
הנוסחאות
בהשגחת הרב משה שאול
קליין שלים"א מו"צ בבד"ץ
דמרן הגר"ש ואזנר שלים"א.
בדיקת תפילין ותיקונים
במקום עורכים בדיקת מחשב
למזוזות, פרשיות ונ"ך.
לפניה, להתייעצות ולהזמנה: 09-8870673